קינדער היים

א לעכטיגן יום טוב
טייערע קינדערהיים
קינדער!

דער הייליגער בעל שם טוב

יארצייט פון די וואך

יאָרצייט

דער הייליגער
בעל שם טוב
זי"ע

יארצייט:
ז' - ח' סיון

יום טוב שָׁבוּעוֹת גֶעפַאלְט דִי יָארְצַייט פוּן דֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע. דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם הַקָדוֹשׁ הָאט אַרַיינְגֶעבְּרֶענְגְט אִין אוּנְז אַזַא שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה, מִיר זָאלְן וִויסְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אַלֶעס אוּן אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער.

"רַאטֶעוֶועט...! רַאטֶעוֶועט...! דֶער רֶבִּי זָאל עֶפֶּעס טוּן, מֶען גֵייט אוּנְז כִּמְעַט הַרְגְ'עֶנֶען!"

אַלֶע לִיגְן גֶעבִּינְדְן, דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב, דֶער תַּלְמִיד רֶבִּי צְבִי אוּן דִי צַדֵיקֶת אָדְל; אַ בַּאנְדֶע יַם רוֹיבֶּערְס הָאבְּן בַּאפַאלְן דִי שִׁיף פוּנֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, דִי רוֹיבֶּערְס זֶענֶען נִישְׁט פָּשׁוּטְ'עֶ רוֹיבֶּערְס וָואס זוּכְן גֶעלְט, זֵיי זֶענֶען פוּן דִי בַּאקַאנְטֶע שְׁרֶעקֶעדִיגֶע גְרוּפֶּע מֶענְטְשְׁן פְרֶעסֶערְס, זֵיי הַרְגְ'עֶנֶען מֶענְטְשְׁן אוּן עֶסְן אוֹיף דִי מֶענְטְשְׁן; זֵיי זֶענֶען שְׁרֶעקְלִיכֶע רוֹצְחִים.

דֶער תַּלְמִיד פוּן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וֵויינְט, עֶר זָאגְט: "רֶבִּי טוּט עֶפֶּעס, רֶבִּי מַאכְט אַ נֵס". דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב בְּלַייבְּט שְׁטִיל, עֶר זָאגְט שְׁטִילֶערְהֵייט: "אִיךְ הָאבּ אַלֶעס פַארְגֶעסְן, אִיךְ גֶעדֶענְק גָארְנִישְׁט", אָדְל צוּאַוֵוינְט זִיךְ, זִי זָאגְט: "טַאטֶע, רַאטֶעוֶוע אוּנְז, דִי רוֹיבֶּערְס גֵייעֶן אוּנְז שֶׁחְטְ'ן אוּן אוּנְז אוֹיפְעֶסְן", דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זָאגְט: "אִיךְ גֶעדֶענְק גָארְנִישְׁט"; דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב לִיגְט גֶעבִּינְדְן אוֹיף דֶער עֶרְד, עֶר זָאגְט גָארְנִישְׁט, עֶר קוּקְט אַרוֹיף צוּם הִימְל, עֶר גְלֵייבְּט אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זָאגְט: "אֶפְשָׁר גֶעדֶענְקְסְטוּ עֶפֶּעס?" "אִיךְ גֶעדֶענְק נָאר דִי א' ב'" - עֶנְטְפֶערְט דֶער תַּלְמִיד, זָאגְט אִים דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב: "אוֹיבּ אַזוֹי, הוֹיבּ אָן זָאגְן אָן אוֹת נָאךְ אַן אוֹת, אִין אַ רֵייעֶ פוּן דִי א' ב', אוּן אִיךְ וֶועל דִיר נָאכְזָאגְן".

"א... ב... ג... ד..." דֶער תַּלְמִיד שְׁרֵייט דִי אוֹתִיוֹת אוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טָב זָאגְט נָאךְ אוֹת בַּיי אוֹת... "ח... ט... י..."; וֶוען מֶען הָאט גֶעעֶנְדִיגְט דִי אוֹתִיוֹת הָאט דֶער בַּעַל שֵׁם זִיךְ אַלֶעס דֶערְמַאנְט אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן זֵייעֶר שְׁטַארְק בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעמַאכְט אַ נֵס, מֶען הָאט פְּלוּצְלוּנְג גֶעהֶערְט וִוי שִׁיפְּן פַּייפְן; דִי רוֹיבֶּערְס הָאבְּן זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן אוּן זֶענֶען אַנְטְלָאפְן, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט זִיךְ גֶערַאטֶעוֶועט.

טַייעֶרֶע קִינְדֶער, מִיר לֶערְנֶען זִיךְ פוּן דִי מַעֲשֶׂה אַז מֶען זָאל בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אוֹיבּ מֶען וֵוייסְט נִישְׁט וִוי אַזוֹי צוּ בֶּעטְן - קֶען מֶען בֶּעטְן אוֹיף דִי א' ב'; צוּם בֵּיישְׁפִּיל: "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ וִויל הָאבְּן אֱ'מוּנָה אִין דִיר, בִּ'טָּחוֹן אִין דִיר, גְ'לֵייבְּן אִין דִיר, דַ'אוֶוענֶען צוּ דִיר, הָ'אפְן צוּ דִיר" - אוּן אַזוֹי וַוייטֶער.

אַז מִיר וֶועלְן נָאכְגֵיין אִין דִי וֶועגְן פוּן צַדִיקִים אוּן אַסַאךְ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ וִויל זַיין אַן עֶרְלִיכֶע אִיד. אִיךְ וִויל לִיבּ הָאבְּן נָאר תּוֹרָה אוּן מִצְוֹת" וֶועלְן מִיר זוֹכֶה זַיין צוּ וֶוערְן גְרוֹיסֶע צַדִיקִים.

אַ גֶעזוּנְטֶער חָסִיד

וֶוען דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז בַּאקַאנְט גֶעוָוארְן, זֶענֶען גֶעוֶוען פִּילֶע מִתְנַגְדִים. דִי אַיינְוואוֹינֶער פוּן דֶער שְׁטָאט שְׁדֵה לָבָן זֶענֶען אוֹיךְ גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע קֶעגְנֶערְס פוּנֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב אוּן זַיין נֵייעֶם דֶרֶךְ - דִי לִיכְטִיגְקֵייט פוּן חֲסִידוּת.

דֶער רָב פוּן דֶער שְׁטָאט שְׁדֵה לָבָן, וָואס אִיז אַלֵיין גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק, אִיז אוֹיךְ גֶעוֶוען אַ מִתְנַגֵד. עֶר הָאט בַּאפוֹילְן אַז אוֹיבּ דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב וֶועט אָנְקוּמֶען אִין שְׁטָאט, זָאל מֶען אִים נִישְׁט גֶעבְּן קַיין אַכְסַנְיָא זִיךְ אָפְּצוּרוּעֶן, אוּן אַזוֹי אִיז טַאקֶע גֶעוֶוען. וֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָדוֹשׁ אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִין שְׁדֵה לָבָן, הָאט אִים קַיין אֵיין אִיד נִישְׁט אַרַיינְגֶעלָאזְט צוּ זִיךְ אִין שְׁטוּבּ, אוּן עֶר הָאט גֶעמוּזְט פָארְן וַוייטֶער צוּ אַ צְוֵוייטֶער שְׁטָאט.

נָאכְדֶעם וָואס דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז אַוֶועקְגֶעפָארְן, הָאבְּן אַ גְרוּפֶּע אִידְן גֶעקְלַאפְּט אִין דֶער טִיר פוּנֶעם רָבְ'ס הוֹיז. זֵיי הָאבְּן אִים גֶעוִויזְן אַ שְׁטִיקְל פְלֵייש אוּן גֶעפְרֶעגְט אַ שְׁאֵלָה צִי עֶס אִיז כָּשֵׁר. זֵיי הָאבְּן גֶעוַוארְט מִיט שְׁטִילְקַייט אוּן דֶרֶךְ אֶרֶץ בִּיז זֵיי הָאבְּן גֶעהֶערְט דֶעם עֶנְטְפֶער פוּן זֵייעֶר גְרוֹיסְן רָב: "עֶס אִיז כָּשֵׁר". דִי מֶענְטְשְׁן זֶענֶען צוּפְרִידְן אַהֵיימְגֶעגַאנְגֶען.

בַּיינַאכְט הָאט זִיךְ דֶער רָב פַארְטִיפְט אִין אַ גֶעוִויסְן סֵפֶר. אִינְמִיטְן לֶערְנֶען הָאט

עֶר צוּ זַיין שְׁרֶעק גֶעטְרָאפְן אִין סֵפֶר אַ בַּאוַוייז אַז דִי זַאךְ אוֹיף וָואס דִי שְׁטָאט מֶענְטְשְׁן הָאבְּן גֶעפְרֶעגְט אַ שְׁאֵלָה אִיז טְרֵפָה.

דֶער רָב אִיז דֶערְצִיטֶערְט גֶעוָוארְן, אוּן עֶר הָאט זִיךְ זֵייעֶר מְצַעֵר גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם וָואס דוּרְךְ אִים זֶענֶען דִי שְׁטָאט מֶענְטְשְׁן אַדוּרְכְגֶעפַאלְן מִיט אַ גָאר הַארְבֶּע עֲבֵירָה, מֵיינֶענְדִיג אַז עֶס אִיז כָּשֵׁר. דֶעם רָב הָאט עֶס מוֹרָא'דִיג שְׁטַארְק גֶעשְׁטֶערְט, אוּן עֶס הָאט נִישְׁט גֶעדוֹיעֶרְט לַאנְג בִּיז עֶר אִיז מַמָשׁ קְרַאנְק גֶעוָוארְן פוּן גְרוֹיס צַעַר. זַיינֶע גֶעטְרֵייעֶ קִינְדֶער זֶענֶען אַרוּמְגֶעפָארְן צוּ דָאקְטוֹירִים, אָבֶּער קֵיינֶער הָאט אִים נִישְׁט גֶעקֶענְט הֶעלְפְן.

שְׁפֶּעטֶער הָאבְּן זֵיי גֶעהֶערְט אַז נִישְׁט וַוייט פוּן דֶער שְׁטָאט מֶעזֶעבִּיש וואוֹינְט אַ גְרוֹיסֶער מוּמְחֶה. מִיט אַ תְּפִלָּה אוֹיף דִי לִיפְּן הָאבְּן דִי בַּאזָארְגְטֶע קִינְדֶער אַרוֹיפְגֶעלֵייגְט זֵייעֶר שְׁוַואכְן פָאטֶער אוֹיף אַ בַּאקְוֶועמֶען וָואגְן, וָואס זָאל זֵיי פִירְן צוּם הוֹיז פוּן יֶענֶעם מוּמְחֶה. וֶוער וֵוייסְט, אֶפְשָׁר אִיז עֶר דֶער רִיכְטִיגֶער שְׁלִיחַ וָואס וֶועט קֶענֶען אוֹיסְהֵיילְן דֶעם רָב?

פָארְנְדִיג אוֹיפְן וֶועג הָאבְּן זֵיי בַּאגֶעגְנְט אִידְן פוּן אַ קְלֵיין דַארְף. דִי דָארְפִישֶׁע אִידְן הָאבְּן גֶעקוּקְט מִיט רַחְמָנוּת אוֹיף דִי בְּרִידֶער אוּן אוֹיף זֵייעֶר טַאטְן, אוּן וֶוען זֵיי הָאבְּן זִיךְ דֶערְוואוּסְט אַז מֶען פִירְט דֶעם רָב צוּ דֶעם מוּמְחֶה, הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: "עֶס אִיז דָאךְ בֶּעסֶער אִיר זָאלְט אַרַיינְפָארְן קַיין מֶעזֶעבִּישׁ וָואס גֶעפִינְט זִיךְ דָא נָאנְט, צוּם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב".

כָאטְשׁ זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען גְרוֹיסֶע מִתְנַגְדִים צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב, הָאבְּן זֵיי דָאךְ בַּאשְׁלָאסְן אַהִין אַרַיינְצוּפָארְן, אֶפְשָׁר וֶועט עֶר זֵיי קֶענֶען הֶעלְפְן.

וִוי נָאר מֶען הָאט אוֹיסְגֶעדְרֵייט דִי פֶערְד אוּן וָואגְן צוּ פָארְן קַיין מֶעזֶעבִּישׁ, הָאט זִיךְ אֵיינֶער פוּן דִי בְּרִידֶער גֶעקֶערְט צוּ זַיין טַאטְן, וֶועלְנְדִיג אִים מַסְבִּיר זַיין אַז מֶען פָארְט יֶעצְט קַיין מֶעזֶעבִּישׁ, אָבֶּער עֶר הָאט גָארְנִישְׁט גֶעקֶענְט אַרוֹיסְרֶעדְן, וַוייל דָאס וָואס עֶר הָאט גֶעזֶען הָאט אִים גֶעמַאכְט פַארְלִירְן דָאס לָשׁוֹן.

עֶס הָאט אוֹיסְגֶעקוּקְט וִוי דִי הִימְלֶען הָאבְּן זִיךְ גֶעעֶפְנְט אוּן אַרָאפְגֶעלָאזְט אוֹיפְן וָואגְן דֶעם טוֹי פוּן תְּחִיַּית הַמֵּתִים; דָאס בְּלַאסֶע פָּנִים פוּן זַיין טַאטְן אִיז פְּלוּצְלִינְג גֶעוָוארְן פוּל מִיט קָאלִיר, אוּן מִיט יֶעדְן טְרִיט וָואס דִי פֶערְד הָאבְּן גֶעמַאכְט נֶענְטֶער צוּ מֶעזֶעבִּישׁ, אִיז זַיין גֶעזוּנְט-צוּשְׁטַאנְד בֶּעסֶער גֶעוָוארְן.

דִי אַייז-קַאלְטֶע בַּאצִיאוּנְג וָואס דִי בְּרִידֶער הָאבְּן גֶעהַאט צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן אוֹיפְצוּלָאזְן. וֶוען דֶער רָב אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אִין שְׁטָאט, אִיז עֶר שׁוֹין גֶעוֶוען גֶעזוּנְט וִוי יֶעדְן מֶענְטְשׁ, אוּן מִיט אַ נֵייעֶם גֶעפִיל פוּן אוּנְטֶערְטֶענִיגְקֵייט - נִישְׁט וִוי קֶעגְנֶערְס - זֶענֶען זֵיי אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען צוּם בַּעַל שֵׁם טוֹב.

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶענוּמֶען אַ סֵפֶר אוּן אִים גֶעוִויזְן אַז עֶר הָאט בֶּאֱמֶת גוּט גֶע'פַּסְקְ'נְט אוּן אַזוֹי אִיז טַאקֶע דִי הֲלָכָה, נָאר פוּן הִימְל הָאט מֶען עֶס אַזוֹי גֶעפִירְט (עֶר זָאל מֵיינֶען אַז עֶר הָאט נִישְׁט רִיכְטִיג גֶע'פַּסְקְ'נְט), כְּדֵי עֶר זָאל מוּזְן אַהֶערְקוּמֶען מְקַבֵּל פָּנִים זַיין דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב.

פוּן דֶעמָאלְט אָן הָאבְּן דִי אַיינְוואוֹינֶער פוּן שְׁטָאט "שְׂדֵה לָבָן" אָנְגֶעהוֹיבְּן מְכַבֵּד צוּ זַיין דֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב, אוּן וֶוען עֶר אִיז גֶעקוּמֶען צוּ זֵיי אַ צְוֵוייטֶע מָאל, הָאבְּן

יאָרצייטן פון די וואָך

זיי אים געמאַכט אַ גרויסע סעודה און די גאַנצע שטאָט האָט אים אָפּגעגעבן גרויס כּבוד.

מיר דאַרפן דאַנקען דעם אייבערשטן אַז מיר קריגן נישט אויף צדיקים, און מיר דאַרפן אויך בעטן אויף ווייטער אַז מיר זאָלן קיינמאָל נישט חס ושלום קריגן אויף צדיקים, נאָר נאָכגיין די וועגן פון דעם צדיק אַלע אונזערע לעבנס טעג.

שָׁבוּעוֹת געפאַלט די יאָרצייט פון דוד המלך חי וקים און אויך פון דעם הייליגן בעל שם טוב.

לכבוד שָׁבוּעוֹת ברענגען מיר אַ מוראדיגע מעשׂה וואָס האָט פּאַסירט ביי קבר דוד המלך.

אסתּר איז געווען אַן אָרימע אַלמנה וואָס פלעגט וואַשן וועש און דערפון ציען איר פּרנסה. זי פלעגט אַרומגיין צו רייכע הייזער נעמען זייערע וועש צו זיך אַהיים, וואו זי פלעגט עס אויסוואַשן און צאַמלייגן. אסתּר האָט געאַרבעט פון די פריע פאַרטאָגס שעה׳ן ביז שפּעט אויפדערנאַכט.

צווישן אירע קונים איז געווען אַן אַראַבער, וועלכער איז געווען דער שומר פונעם קבר פון דוד המלך. די אַראַבער האָבן אויך געהאַלטן דעם קבר פאַר זייער הייליג און האָבן עס געהיטן. אין יענע תּקופה האָבן די אַראַבער געהערשט איבער ירושלים און זיי האָבן נישט צוגעלאָזט קיין שום איד צום קבר.

איין טאָג, ווען אסתּר האָט צוריקגעברענגט די וועש פאַרן אַראַבער, האָט ער איר געזאָגט: "איך ווייס אַז דו ביסט אַ גוטע פרוי און דו טוסט דיין אַרבעט מיט ערליכקייט. דערפאַר וויל איך דיר באַלוינען. איך וועל דיר געבן די געלעגנהייט אַריינצוגיין צום קבר פון דוד המלך אָן דעם וואָס איינער זאָל וויסן, ווייל אַ איד טאָר דאָרט נישט אַריינגיין."

אסתּר האָט זיך זייער געפרייט מיט׳ן אָנבאָט און האָט זיך שטאַרק באַדאַנקט פאַרן שומר. דער וועכטער האָט געענטפערט זיין בינטל שליסלעך און געזאָגט צו אסתּר: "קום נאָך מיר." אינאיינעם האָבן זיי געשפּאַנט מיט שטילע טריט ביז זיי זענען אָנגעקומען צום הייליגן קבר.

עס איז געווען אין די פריע פאַרנאַכט שעה׳ן און אַ טונקלקייט האָט געהערשט איבערן גאַנצן אַרום. די אַראַבער האָבן שוין פאַרלאָזט דאָס פּלאַץ און אסתּר איז געווען די איינציגסטע פערזאָן וואָס האָט זיך דאָרט געדרייט.

מיט אַ קלאַפּעדיג האַרץ און פול מיט איבערראַשונג איז אסתּר אַריינגעטראָטן צום גרויסן קעניג, און מיט אַ יאָמערליך געוויין האָט זי אויסגעגאָסן איר צעבראָכן האַרץ פאַר׳ן מלך ישׂראל.

אַ לאַנגע צייט איז אסתּר דאָרט געזעסן און מתפּלל געווען, געזאָגט תּהלים און שירות פאַר׳ן בורא, נישט וויסנדיג איבער די סכּנה וואָס שוועבט איבער איר קאָפּ.

דער אומפאַרשעמטער וועכטער, וועלכער איז געווען אַ ווילדער שׂונא ישׂראל, איז אַרויס און איבערגעלאָזט אסתּר אַליין. ער האָט פאַרשלאָסן די טיר פון אינדרויסן און מיט אַ רשעות׳דיגן שמייכל האָט ער זיך אַוועקגעיאָגט פון דאָרט.

דערנאָך האָט זיך דער וועכטער שנעל געיאָגט צום אַראַבישן ריכטער פון שטאָט. ער האָט אים דערציילט אַז אַ אידישע פרוי האָט זיך באַהאַלטענערהייט אַריינגעכאַפּט צום קבר פון דוד המלך, און ווי נאָר ער האָט דאָס באַמערקט האָט ער איר איינגעשפּאַרט אינעם הייל כּדי זי זאָל נישט קענען אַנטלויפן.

דער ריכטער איז געוואָרן מלא כּעס אויף די חוצפּה פון דער אידישער פרוי און אויסגעשריגן: "איך שווער אַז זי וועט פאַרברענט ווערן אין פייער!"

דערווייל האָט די אומגליקליכע אַלמנה געענדיגט אירע תּפילות און געריכטעט אירע טריט צום אַרויסגאַנג. צו איר שרעק האָט זי באַמערקט אַז דאָס טויער איז פאַרשלאָסן. זי האָט געמיינט אַז דאָס איז אַ טעות און זי האָט אָנגעהויבן קלאַפּן, זעצן און שרייען, אָבער אומזיסט; קיינער האָט זיך נישט אָנגערופן. זי האָט דאַן פאַרשטאַנען די כּוונה פון דעם שלעכטן אַראַבער און איינגעזען אַז איר לעבן איז אין אַ סכּנה.

די פאַרביטערטע פרוי איז אַנידערגעפאַלן אויף דער ערד און אויסגעבראָכן אין אַ פרישן געוויין. זי האָט אויסגעגאָסן איר האַרץ פאַרן באַשעפער און געבעטן ער זאָל איר העלפן פון דעם געפערליכן מצב.

אינמיטן אירע בכיות האָט זי פּלוצלינג דערזען אַ געשטאַלט נעבן איר. זי האָט זיך זייער דערשראָקן און אויפגעהויבן אירע פאַרוויינטע אויגן.

זי האָט דערזען אַן עלטערן איד מיט אַ הדרת פּנים, וואָס זיין צורה האָט געלאַכטן ווי אַ מלאך. מיט אַ ווייכע שטימע האָט ער צו איר געזאָגט: "שרעק זיך נישט מיין טאָכטער, דער אייבערשטער האָט צוגעהערט דיין קול. קום נאָך מיר און איך וועל דיר אַרויסנעמען פון דאָ."

די פרוי איז אים נאָכגעגאַנגען טריט נאָך טריט מיט גרויס באַגייסטערונג. דער אַלטער איד האָט איר געפירט דורך שמאָלע אונטערערדישע וועגן, דורך פינסטערע הייל׳ן און שפּאַלטנס, ביז זיי זענען אָנגעקומען צו אַן אַרויסגאַנג ערגעץ אינמיטן שטאָט.

דאָרט האָט איר דער אַלטער איד געזאָגט: "אייל זיך צו און לויף אַהיים צו דיר אין הויז. נעם זיך גלייך וואַשן וועש און

זָאלְסְט פַאר קֵיינֶעם נִישְׁט דֶערְצֵיילְן וָואס עֶס הָאט פַּאסִירְט."

דִי פְרוֹי הָאט זִיךְ גֶעוָואלְט בַּאדַאנְקְן פַארְן רַאטֶעוֶוען אִיר לֶעבְּן, אָבֶּער דֶער אַלְטֶער אִיד אִיז אִין אַן אוֹיגְנְבְּלִיק פַארְשְׁוואוּנְדְן גֶעוָוארְן, כְּאִילוּ עֶר אִיז קֵיינְמָאל נִישְׁט דָא גֶעוֶוען.

דִי פְרוֹי הָאט זִיךְ אַהֵיימְגֶעיָאגְט אוּן גֶעטוּן פּוּנְקְט אַזוֹי וִוי דֶער אַלְטֶער אִיד הָאט אִיר אָנְגֶעזָאגְט.

אִינְדֶערְצְוִוישְׁן אִיז דֶער אַרַאבִּישֶׁער רִיכְטֶער אִינְאֵיינֶעם מִיט דִי וֶועכְטֶער אָנְגֶעקוּמֶען צוּם קֵבֶר פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ, כְּדֵי צוּ כַאפְּן דִי אָרִימֶע פְרוֹי אוּן אִיר פַארְבְּרֶענֶען לֶעבֶּעדִיגֶערְהֵייט. אַ גְרוֹיסֶער עוֹלָם פוּן צֶעהִיצְטֶע אַרַאבֶּער זֶענֶען מִיטְגֶעקוּמֶען צוּ זֶען דִי דְרָאמַאטִישֶׁע סְצֶענֶע אוּן זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט דִי נְקָמָה אִין אַ אִידִישׁ קִינְד רח"ל.

אָנְקוּמֶענְדִיג צוּם קֵבֶר הָאבְּן זֵיי גֶעעֶפְנְט דֶעם טוֹיעֶר, אוּן מִיט גְרוֹיסֶע לִיכְט הָאבְּן זֵיי אָנְגֶעהוֹיבְּן זוּכְן דִי פְרוֹי, אָבֶּער צוּ זֵייעֶר גְרוֹיסֶער אִיבֶּערְרַאשׁוּנְג הָאבְּן זֵיי אִיר נִישְׁט גֶעפוּנֶען.

וֶוען דֶער רִיכְטֶער הָאט דָאס גֶעזֶען, הָאט עֶר בַּאשְׁלָאסְן אַז דֶער וֶועכְטֶער הָאט אִים פָּשׁוּט גֶעוָואלְט מַאכְן צוּ שְׁפָּאט. זַיין כַּעַס הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן בְּרֶענֶען אוּן עֶר הָאט גֶעשְׁרִיגְן: "וִויאַזוֹי הָאסְטוּ זִיךְ דֶערְוַואגְט צוּ מַאכְן חוֹזֶק פוּן מִיר? וִויאַזוֹי טְרוֹיסְטוּ זִיךְ אַהֶערְצוּשְׁלֶעפְּן מִיר מִיט אַזַא גְרוֹיסֶע פַארְזַאמְלוּנְג נָאר פַאר דַיין הַנָאָה?!"

דֶער וֶועכְטֶער אִיז גֶעוָוארְן זֵייעֶר דֶערְשְׁרָאקְן, פַארְשְׁטֵייעֶנְדִיג אַז עֶר הָאט זִיךְ אַרַיינְגֶעלֵייגְט אִין אַ גְרוֹיסֶע צָרָה. עֶר הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט בַּאגְרֵייפְן וִויאַזוֹי אֶסְתֵּר אִיז פַארְשְׁוואוּנְדְן גֶעוָוארְן פוּנֶעם קֵבֶר, אוּן עֶר הָאט גֶעשְׁוואוֹירְן פַארְן רִיכְטֶער אַז דִי פְרוֹי אִיז פְרִיעֶר דָא גֶעוֶוען אוּן זַיינֶע רֵייד זֶענֶען אֱמֶת אוּן רִיכְטִיג.

כְּדֵי אוֹיפְצוּאַווייזְן זַיין אוּמְשׁוּלְד, הָאט עֶר פּוּנְקְטְלִיךְ אִיבֶּערְגֶעגֶעבְּן וֶוער דִי פְרוֹי אִיז אוּן וואוּ זִי וואוֹינְט.

דֶער רִיכְטֶער הָאט גֶעשִׁיקְט זַיינֶע בַּאדִינֶער צוּם אָנְגֶעגֶעבֶּענֶעם אַדְרֶעס צוּ זֶען וָואס דָארְט טוּט זִיךְ. דִי שְׁלוּחִים זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען אוּן גֶעטְרָאפְן אֶסְתֵּר פַארְנוּמֶען מִיט אִיר אַרְבֶּעט בִּיז אִיבֶּערְן קָאפּ; זִי הָאט מִיט גְרוֹיס כֹּחַ גֶערִיבְּן אִירֶע וֶועשׁ.

דִי בַּאדִינֶער זֶענֶען גֶעבְּלִיבְּן פַארְוואוּנְדֶערְט: אִיז דָאס טַאקֶע דִי פְרוֹי, אָדֶער אִיז עֶס גֶעוֶוען אַ טָעוּת? דִי פְרוֹי דַארְף דָאךְ זַיין פַארְשְׁפַּארְט אִינֶעם קֵבֶר, אָדֶער כָאטְשׁ אִינְמִיטְן וֶועג אַהֵיים.

זֵיי זֶענֶען צוּרִיקְגֶעגַאנְגֶען צוּם רִיכְטֶער אוּן אִים דֶערְצֵיילְט וָואס זֵיי הָאבְּן גֶעזֶען: דִי אִידִישֶׁע פְרוֹי אִיז טִיף פַארְנוּמֶען מִיט אִיר אַרְבֶּעט, אוּן עֶס זֶעט בִּכְלַל נִישְׁט אוֹיס וִוי זִי אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אִינְדֶערְהֵיים.

דֶער רִיכְטֶער אִיז זֵייעֶר בֵּייז גֶעוָוארְן אוֹיפְן וֶועכְטֶער, וֶועלְכֶער הָאט אַרוֹיפְגֶעלֵייגְט אַ פַאלְשֶׁע שׁוּלְד אוֹיף אַ אִידִישֶׁע פְרוֹי אוּן אָפְּגֶענַארְט דִי חָשׁוּבְ'עֶ מֶענְטְשְׁן פוּן דִי אַרַאבִּישֶׁע קְהִילָה.

לוֹיטְן בַּאפֶעל פוּנֶעם רִיכְטֶער הָאט מֶען דֶעם וֶועכְטֶער אַרַיינְגֶעוָוארְפְן אִין אַ טִינְקֶעלֶע גְרוּבּ. דֶער גוֹי וָואס הָאט גֶעוָואלְט גְרָאבְּן אַ גְרוּבּ פַאר אַ אִידִישֶׁע פְרוֹי, אִיז צוּם סוֹף אַלֵיין אַרַיינְגֶעפַאלְן דֶערִין.

אַזוֹי אִיז דִי עֶרְלִיכֶע אִידִישֶׁע אַלְמָנָה גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן דוּרְךְ אִירֶע תְּפִילוֹת בַּיים הֵיילִיגְן אָרְט, דֶעם קֵבֶר פוּן דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם.

לְכָבוֹד שָׁבוּעוֹת בְּרֶענְגֶען מִיר אַ מוֹרָא'דִיגֶע מַעֲשֶׂה וָואס הָאט פַּאסִירְט מִיט דָוִד הַמֶּלֶךְ אוּן דֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע.

יֶעדֶער אִין שְׁטָאט הָאט גֶעקֶענְט ר' מֵאִירְ'ן. ר' מֵאִיר אִיז גֶעוֶוען אַן אוֹיסְגֶערוּפֶענֶער עוֹשֶׁר, וֶועמֶענְס גֶעשֶׁעפְטְן אוּן הַצְלָחוֹת הָאבְּן זִיךְ כְּסֵדֶר גֶעמֶערְט.

אָבֶּער אַנְדֶערְשׁ וִוי רוֹב גְבִירִים, אִיז ר' מֵאִיר גֶעוֶוען אַ גָאר עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן עֶר אִיז נִישְׁט פַארְבְּלֶענְדְט גֶעוָוארְן פוּן זַיין רַייכְקֵייט. פַארְקֶערְט, וָואס מֶער זַיין עֲשִׁירוּת הָאט זִיךְ גֶעמֶערְט, אַלְס מֶער חֶסֶד, צְדָקָה אוּן הַכְנָסַת אוֹרְחִים הָאט עֶר גֶעטוּן.

אוֹיךְ הָאט עֶר נִישְׁט נָאכְגֶעלָאזְט פוּן זַיין לִימוּד הַתּוֹרָה. עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער תַּלְמִיד חָכָם אוּן עֶר הָאט גֶעהַאט זַיינֶע קְבִיעוּתְ'דִיגֶע שִׁיעוּרִים יֶעדְן טָאג.

ר' מֵאִיר הָאט אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אַ שֵׁיינֶע שְׁטוּבּ מִיט עֶרְלִיכֶע קִינְדֶער. עֶר הָאט זֵיי חֲתוּנָה גֶעמַאכְט מִיט תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אוּן עֶר אִיז גֶעבֶּענְטְשְׁט גֶעוָוארְן מִיט תּוֹרָה וּגְדוֹלָה.

אֵיין טָאג הָאט ר' מֵאִיר גֶעטְרַאכְט וֶועלְכֶע מִצְוָה עֶר קֶען מְקַיֵּים זַיין מִיט זַיין גֶעלְט, אוּן עֶר הָאט בַּאשְׁלָאסְן אַז עֶס אִיז גֶעקוּמֶען דִי צַייט צוּ שְׁרַייבְּן אַ סֵפֶר תּוֹרָה.

דִי הֲכָנוֹת דֶערְצוּ זֶענֶען אַרַיין אִין פוּלְן שְׁוואוּנג. ר' מֵאִיר הָאט גֶעזוּכְט אוּן גֶענִישְׁטֶערְט נָאךְ אַן עֶרְלִיכְן אוּן פֵיינֶעם סוֹפֵר, וָואס וֶועט שְׁרַייבְּן זַיין סֵפֶר תּוֹרָה בִּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה.

עֶר הָאט אַלֵיין אַיינְגֶעקוֹיפְט דִי פֶעלְן אוּן דִי אַנְדֶערֶע צוּגֶעהֶערְן, אוּן עֶר הָאט זִיךְ גֶעגְרֵייט דֶערְצוּ מִיט גְרוֹיס הִתְרַגְשׁוּת.

דֶער סוֹפֵר הָאט זִיךְ גֶענוּמֶען צוּ דֶער אַרְבֶּעט מִיט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע פָארְזִיכְטִיגְקֵייט אוּן עֶרְלִיכְקֵייט. צוּלִיבּ זַיין גְרוֹיס זְהִירוּת הָאט עֶס גֶעדוֹיעֶרְט גַאנְצֶע אַכְט יָאר צוּ שְׁרַייבְּן דֶעם סֵפֶר תּוֹרָה. דָאס הָאט אָפְּגֶעקָאסְט פַאר ר' מֵאִיר אַ סַךְ גֶעלְט, אָבֶּער עֶר אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר גְלִיקְלִיךְ דֶערְמִיט.

וֶוען עֶס אִיז גֶעקוּמֶען דִי צַייט צוּ פְּרַאוֶוען דִי הַכְנָסַת סֵפֶר תּוֹרָה, הָאט ר' מֵאִיר נִישְׁט גֶעשְׁפָּארְט קַיין גֶעלְט. עֶר הָאט גֶעלַאדְנְט דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט אוּן בַּאשְׁטֶעלְט דִי טַייעֶרְסְטֶע

יארצייט פון די וואך

סְעוּדָה.

דִי גַאנְצֶע שְׁטָאט הָאט שׁוֹין גֶעצֵיילְט דִי טֶעג בִּיזְן גְרוֹיסְן טָאג. אַ טָאג פַאְרן מַעֲמָד הָאט דֶער גְבִיר אַרוּמְגֶעשִׁיקְט מֶענְטְשְׁן צוּ דִינְגֶען אַרְבֶּעטֶער, כְּדֵי אַלֶעס זָאל קְלַאפְּן וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין. פִיל אִידְן הָאבְּן אָנְגֶעבָּאטְן זֵייעֶר הִילְף, ווִיסְנְדִיג אַז ר' מֵאִיר בַּאצָאלְט מִיט אַ בְּרֵייטֶער הַאנְט.

אוֹיךְ פֵּייטְל דֶער וַואסֶער-טְרֶעגֶער הָאט זִיךְ אָנְגֶעבָּאטְן צוּ הֶעלְפְן. פֵּייטְל אִיז גֶעוֶועןאַ פֵּיינֶער, עֶרְלִיכֶער אוּן תְּמִימוּת'דִיגֶער אִידְל, וָואס הָאט שְׁוֶוער גֶעאַרְבֶּעט צוּ בְּרֶענְגֶען אַ שְׁטִיקְל שְׁוַוארְץ בְּרוֹיט פַאר זַיין קִינְדֶער-גֶעבֶּענְטְשְׁט גֶעזִינְדְל; עֶר הָאט קוֹים גֶעהַאט גֶענוּג גֶעלְט דוּרְכְצוּקוּמֶען דֶעם טָאג-טֶעגְלִיכְן לֶעבְּן.

פֵּייטְל אִיז גֶעוֶוען בַּאקַאנְט מִיט זַיין צוּנָאמֶען "פֵּייטְל דֶער תְּהִלִים-זָאגֶער", דָאס אִיז גֶעוֶוען צוּלִיבּ דֶעם וָואס מֶען הָאט אִים אַלֶעמָאל גֶעזֶען אִינְמִיטְן זָאגְן תְּהִלִים. סֵיי בִּשְׁעַת עֶר הָאט גֶעשְׁלֶעפְּט וַואסֶער אוּן סֵיי בִּשְׁעַת עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען אִין גַאס, הָאבְּן זַיינֶע לִיפְּן אַלֶעמָאל גֶעשֶׁעפְּשֶׁעט מִזְמוֹרֵי תְּהִלִים, בִּיז דֶער צוּנָאמֶען הָאט זִיךְ צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּ אִים.

וֶוען ר' פֵּייטְל הָאט גֶעהֶערְט אַז ר' מֵאִיר זוּכְט מֶענְטְשְׁן צוּ הֶעלְפְן, הָאט עֶר זִיךְ זֵייעֶר גֶעפְרֵיידְט אוֹיף דִי גֶעלֶעגְנְהֵייט צוּ פַארְדִינֶען אַפָּאר אִיבֶּעריגֶע גְרָאשְׁן. עֶר הָאט שׁוֹין גֶע'חָלוֹמְ'ט פוּן דֶעם שֵׁיינֶעם שַׁבָּת וָואס עֶר וֶועט זִיךְ דָאס מָאל קֶענֶען עֶרְלוֹיבְּן, מִיט פְרִישֶׁע חַלוֹת, וַויין אוּן אֶפְשָׁר אֲפִילוּ פְלֵייש, אַנְשְׁטָאט דִי אָרִימֶע סְעוּדָה וָואס עֶר עֶסְט יֶעדֶע וָואךְ.

מֶען הָאט אִים גֶערְן אָנְגֶעבָּאטְן אַרְבֶּעט, אוּן טַאקֶע צוּ שְׁלֶעפְּן וַואסֶער. "דוּ וֶועסְט בְּרֶענְגֶען דָאס וַואסֶער פַאר נְטִילַת יָדַיִם פַארְ'ן אוֹיבְן-אָן, וִוי אוֹיךְ וֶועסְטוּ בְּרֶענְגֶען דִי מַיִם אַחֲרוֹנִים," הָאט מֶען אִים גֶעזָאגְט.

דֶער גֶעהוֹיבֶּענֶער טָאג אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אוּן דִי פִילֶע גֶעסְט הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן שְׁטְרָאמֶען צוּם זַאל. ר' מֵאִיר הָאט זִיךְ אַרוּמְגֶעדְרֵייט מָלֵא שִׂמְחָה אוּן אוֹיפְגֶענוּמֶען דֶעם עוֹלָם. פֵּייטְל דֶער וַואסֶער-טְרֶעגֶער הָאט גֶעטוּן זַיין אַרְבֶּעט מִיט אַ מוֹרָא'דִיגֶע פְלַייס אוּן אִיבֶּערְגֶעגֶעבְּנְקֵייט, אוּן כְּסֵדֶר גֶעבְּרֶענְגְט וַואסֶער פַארְ'ן אוֹיבְן-אָן טִישׁ.

עֶס אִיז גֶעקוּמֶען דִי צַייט צוּ בֶּענְטְשְׁן אוּן דֶער עוֹלָם הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן זוּכְן פֵּייטְל. "מַיִם אַחֲרוֹנִים!" הָאט מֶען גֶעשְׁרִיגְן, אָבֶּער פֵּייטְל אִיז נִישְׁטָא. דֶער הוֹיפְּט פַארְוַואלְטֶער אִיז אַרוּמְגֶעלָאפְן זוּכְן פֵּייטְל אוּן הָאט אִים עֶנְדְלִיךְ גֶעטְרָאפְן אִין אַ זַייט, פַארְזִינְקֶען אִין אַ דְרִימְל. צוּלִיבּ זַיין שְׁוֶוערֶע פִיזִישֶׁע אַרְבֶּעט אִיז עֶר אוֹיסְגֶעמוּטְשֶׁעט גֶעוָוארְן אוּן אִיז אַיינְגֶעשְׁלָאפְן. דֶער פַארְוַואלְטֶער הָאט אִים שְׁנֶעל דֶערְוֶועקְט, אוּן פֵּייטְל הָאט זִיךְ פַארשְׁלָאפֶענֶערְהֵייט גֶעיָאגְט אוֹיסְצוּפִירְן זַיין אַרְבֶּעט. דֶערְוַוייל אִיז ר' מֵאִיר גֶעוָוארְן אָנְגֶעצוֹיגְן; עֶר הָאט זִיךְ גֶעווּאוּנְדֶערְט ווּאוּ פֵּייטְל אִיז אוּן פַארְוָואס עֶר שְׁטֶערְט דִי אָרְדֶענוּנְג פוּן דֶעם גְרוֹיסְן מַעֲמָד.

וֶוען עֶר הָאט עֶנְדְלִיךְ דֶערְזֶען פֵּייטְל זִיךְ דֶערְשְׁלֶעפְּן מִיט פַארְקְלֶעפְּטֶע אוֹיגְן צוּם אוֹיבְן-אָן, הָאט זִיךְ זַיין כַּעַס אָנְגֶעצִינְדְן. עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט אַיינְהַאלְטְן אוּן אִים גֶעזָאגְט: "גֵיי דִיר אַהֵיים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם! אִיךְ דַארְף דִיר דָא נִישְׁט הָאבְּן. דוּ קֶענְסְט גֵיין אַהֵיים אוּן וַוייטֶער זָאגְן תְּהִלִים."

פֵּייטְל אִיז גֶעוָוארְן וֵייס אוּן רוֹיט אוּן אִיז שְׁנֶעל אַרוֹיס פוּן זַאל. מִיט טְרֶערְן אוּן בּוּשָׁה הָאט עֶר גֶעוָואנְדְן זַיינֶע טְרִיט אַהֵיים, טְרַאכְטְנְדִיג פוּנֶעם אוּמְרֶעכְט וָואס מֶען הָאט אִים בַּאגַאנְגֶען. צְוֵויי טֶעג אַרְבֶּעט עֶר שׁוֹין בִּיטֶער שְׁוֶוער, הָאפְנְדִיג צוּ בַּאקוּמֶען זַיין עֶרְלִיךְ פַארְדִינְטֶע גֶעהַאלְט, אוּן אַצִינְד הָאט מֶען אִים פַארְשִׁיקְט אוּן מֶען וֶועט אִים נִישְׁט בַּאצָאלְן. מִיט טְרֶערְן אִיז עֶר אָנְגֶעקוּמֶען אַהֵיים, אַרוֹיסְגֶענוּמֶען זַיין טֵייעֶר תְּהִלִים'ל אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעוֵויינְט דֶערִין.

אַזוֹי וִוי ר' מֵאִיר עֶנְדִיגְט בֶּענְטְשְׁן, הָאט זִיךְ בַּאוִויזְן אַ גַאסְט אִין זָאל. עֶר הָאט גֶעוִוינְקֶען פַאר ר' מֵאִיר אַז עֶר זָאל אַרוֹיסְקוּמֶען אַ מִינוּט, וַוייל עֶר וִויל עֶפֶּעס אַדוּרְכְרֶעדְן מִיט אִים.

ר' מֵאִיר אִיז אַרוֹיס פוּן זַאל אוֹיף עֶטְלִיכֶע מִינוּט, אוּן פְּלוּצְלִינְג הָאט עֶר גֶעשְׁפִּירְט וִוי אַ שְׁטוּרֶעם-וִוינְט הֵייבְּט אִים אוֹיף אוּן פִירְט אִים אַוֶועק צוּ אַ וַוייטְן פְלַאץ. עֶר אִיז גֶעפְלוֹיגְן אַ שְׁטִיק צַייט, בִּיז עֶר הָאט פְּלוּצְלִינְג גֶעשְׁפִּירְט וִוי עֶר טְרַאסְקֶעט אַרָאפּ. וֶוען עֶר הָאט גֶעעֶפְנְט דִי אוֹיגְן, הָאט עֶר זִיךְ גֶעפוּנֶען אִין אַ וַוייטְן, טִיפְן וַואלְד. עֶר הָאט פְּרוּבִּירְט זִיךְ אוֹיפְצוּהֵייבְּן אוּן גֶעזֶען אַז צוּ זַיין ווּאוּנְדֶער הָאט אִים גָארְנִישְׁט פַּאסִירְט.

וִוי נָאר עֶר הֵייבְּט זִיךְ אוֹיף, הֶערְט עֶר אַ קוֹל: "מַאכְט פְלַאץ, דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל קוּמְט אַהֶער!" אוּן דַאן הֶערְט עֶר וִוידֶער: "בָּרוּךְ הַבָּא דָוִד הַמֶּלֶךְ!"

ר' מֵאִיר הָאט גֶעמֵיינְט אַז עֶר חָלוֹמְ'ט, אָבֶּער עֶר הֶערְט וַוייטֶער: "מַאכְט פְלַאץ, ר' יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב קוּמְט!" אוּן דֶערְנָאךְ: "בָּרוּךְ הַבָּא, ר' יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז דָא!"

ר' מֵאִיר הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּצוּגֵיין צוּם הַייזְקֶע פוּן ווּאוּ עֶר הָאט גֶעזֶען דֶעם שַׁיין, אָבֶּער פְּלוּצְלִינְג אִיז עֶר וִוי גֶעלֶעמְט גֶעוָוארְן וֶוען עֶר הָאט גֶעהֶערְט דָוִד הַמֶּלֶךְ רֶעדְן:

"דָא אִינְדְרוֹיסְן שְׁטֵייט אַ אִיד, ר' מֵאִיר; אִיךְ הָאבּ אַ דִין תּוֹרָה מִיט אִים. אִיר וֵוייסְט דָאךְ אַלֶע וִויפִיל שְׁלָאפְלָאזֶע נֶעכְט, אוּן מִיט וִויפִיל הִתְבּוֹדְדוּת אוּן טְרֶערְן אִיךְ הָאבּ מְחַבֵּר גֶעוֶוען דֶעם סֵפֶר תְּהִלִים. דִי מִזְמוֹרִים זֶענֶען פַארְפַּאסְט גֶעוָוארְן מִיט רוּחַ הַקוֹדֶשׁ בִּיז עֶס אִיז בַּאוִוילִיגְט גֶעוָוארְן בַּיים רבוש"ע אַלְס אַ סְגוּלָה אָפְּצוּשַׁאפְן גְזֵירוֹת בַּיי כְּלַל יִשְׂרָאֵל. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט צוּגֶעזָאגְט אַז וֶוען אֵיינֶער וֶועט זָאגְן דִי קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִים, וֶועט עֶס זַיין גֶערֶעכְנְט כְּאִילוּ עֶר וָואלְט גֶעלֶערְנְט מַסֶכֶת נְגָעִים וְאָהֳלוֹת. אַצִינְד אִיז גֶעקוּמֶען דֶער אִיד ר' מֵאִיר, אוּן

אִינְמִיטְן אַ סְעוּדַת מִצְוָה צְוִוישְׁן חֲשׁוּבְ'עֶ פַארְזַאמְלְטֶע, הָאט עֶר גֶענוּמֶען אַ אִיד זָאגְט אַלֶעמָאל אַסַאךְ תְּהִלִּים אוּן אִים פַארְשֶׁעמְט, רוּפְנְדִיג אִים 'תְּהִלִּים זָאגֶער' מִיט שְׁפַּאס אוּן גְרִינְגְשֶׁעצוּנְג. אַצִינְד בֶּעט אִיךְ אַז מֶען זָאל אַרוֹיסְגֶעבְן אַ פְּסַק אוֹיף דֶעם ר' מֵאִיר."

אַ טוֹיט שְׁרֶעק הָאט בַּאגָאסְן ר' מֵאִירְ'ן. דַאן הֶערְט עֶר וִוידֶער אַ קוֹל: "עֶס אִיז זִיכֶער אַז דֶער אִיד אִיז בַּאגַאנְגֶען אַ גְרוֹיסֶע עַוְלָה, אָבֶער מִיר הָאבְן דָא רֶבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב, וֶועלְכֶער לֶעבְּט נָאךְ אוֹיף דֶער וֶועלְט, אוּן עֶר בֶּעט צוּ מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף דֶעם אִיד."

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט אִיבֶּערְגֶענוּמֶען דָאס וָוארְט: "דָוִד הַמֶּלֶךְ אִיז גֶערֶעכְט. דֶער אִיד הָאט גֶעטוּן אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע עֲבֵירָה, אָבֶּער אִיךְ וִויל מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף דֶעם תַּלְמִיד חָכָם. דֶער אִיד אִיז אַ בַּעַל צְדָקָה, אַ יְרֵא שָׁמַיִם אוּן אַ תַּלְמִיד חָכָם. עֶר אִיז אַ רִיכְטִיגֶער מְדַקְדֵק בְּמִצְוֹות אוּן עֶס קוּמְט זִיךְ אִים אַז מֶען זָאל זִיךְ פִירְן מִיט אִים 'לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין' (מֶער וִוי עֶס קוּמְט זִיךְ אִים).

דֶערִיבֶּער, מִיטְ'ן רְשׁוּת פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ, זָאל דֶער אִיד בַּאלְד צוּרִיקְגֵיין צוּם זָאל אוּן אִיבֶּערְבֶּעטְן דֶעם פֵייטְל פַארְ'ן גַאנְצְן צִיבּוּר. עֶר זָאל פַאר אַלֶעמֶען דֶערְצֵיילְן דִי מַעֲשֶׂה וָואס הָאט מִיט אִים פַּאסִירְט, כְּדֵי אַנְדֶערֶע זָאלְן זִיךְ אָפְּלֶערְנֶען אוּן זֶען אַז עֶס אִיז דָא אַ בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף דֶער וֶועלְט, דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן תְּהִלִּים, אוּן דִי עוֹנֶשׁ פוּן פַארְשֶׁעמֶען אַ צְוֵוייטְן. אוֹיבּ דֶער אִיד וֶועט זִיךְ דָאס אוּנְטֶערְנֶעמֶען, וֶועט עֶר הָאבְן אַ תְּשׁוּבָה אוֹיף זַיין שְׁרֶעקְלִיכֶער זִינְד."

דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: "זֵייעֶר רִיכְטִיג. אִיךְ בִּין מַסְכִּים, אָבֶער אִיךְ וִויל וִויסְן אוֹיבּ דֶער אִיד קוּמְט אַמָאל בַּאזוּכְן דֶעם בַּעַל שֵׁם טוֹב."

דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעעֶנְטְפֶערְט אַז נֵיין, דֶער אִיד אִיז נָאךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעוֶוען בַּיי אִים.

הָאט דָוִד הַמֶּלֶךְ גֶעזָאגְט, אַז אוֹיבּ אַ אִיד וואוֹינְט אַזוֹי נָאנְט צוּ אַזַא גָּדוֹל אוּן עֶר גֵייט נִישְׁט צוּ אִים, קֶען זִיךְ דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב נִישְׁט אָנְנֶעמֶען פַאר אִים אוּן דֶער אִיד אִיז חַיָּיב מִיתָה.

דָא הָאט זִיךְ דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב וִוידֶער אָנְגֶענוּמֶען פַאר ר' מֵאִירְ'ן אוּן גֶעטַעֲנָה'ט, אַז אוֹיבּ ר' מֵאִיר וֶועט שְׁטַארְבְּן, וֶועט קֵיינֶער נִישְׁט וִויסְן דִי סִיבָּה דֶערְפוּן אוּן עֶס וֶועט נִישְׁט אַרוֹיסְקוּמֶען קַיין קִידּוּשׁ הַשֵּׁם. דֶערְפַאר זָאל ר' מֵאִיר יָא צוּרִיקְגֵיין אִין זָאל אוּן זִיךְ מְקַבֵּל זַיין צוּ קוּמֶען צוּם צַדִּיק.

דֶער שְׁלִיחַ אִיז אַרוֹיס אוּן גֶעפְרֶעגְט ר' מֵאִירְ'ן אוֹיבּ עֶר אִיז מַסְכִּים. פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז ר' מֵאִיר הָאט צוּ אַלֶעס מַסְכִּים גֶעוֶוען מִיט צִיטֶערְדִיגֶע צֵיין. דוּרְךְ דֶעם שְׁפַּאלְט הָאט עֶר גֶעקֶענְט זֶען דִי צוּרָה פוּן דֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב.

דֶער שְׁלִיחַ הָאט אִים גֶעגֶעבְן אַ קְרִיגֶעלֶע וַואסֶער אוּן אִים אַרוּמְגֶעוַואשְׁן. פְּלוּצְלִינְג אִיז גֶעקוּמֶען נָאךְ אַ שְׁטוּרֶעם וִוינְט, אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן ר' מֵאִירְ'ן אוּן אִים צוּרִיקְגֶעטְרָאגְן אִין זַאל.

...

אִין דֶעם צְוֵוייטְן עֶק שְׁטָאט אִיז פֵייטְל גֶעלֶעגְן פַארְוֵויינְט אִין בֶּעט מִיט זַיין תְּהִלִּים'ל, וֶוען פְּלוּצְלִינְג הֶערְט זִיךְ אַ קְלַאפּ אִין טִיר. ר' מֵאִיר'ס זוּן אִיז אִים גֶעקוּמֶען בֶּעטְן עֶר זָאל צוּרִיקְקוּמֶען, וַוייל זַיין טַאטֶע וִויל אִים אִיבֶּערְבֶּעטְן.

פֵייטְל הָאט מִיט אַ קוּשׁ אוּן אַ שְׁמֵייכְל פַארְמַאכְט זַיין תְּהִלִּים'ל. עֶר הָאט גֶעוואוּסְט אַז דוּרְךְ תְּהִלִּים וֶועט קוּמֶען זַיין יְשׁוּעָה.

וִוי נָאר פֵייטְל אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען אִין זַאל, הָאט אִים ר' מֵאִיר גֶעזֶעצְט אוֹיבְן-אָן נֶעבְן זִיךְ. אִינְצְוִוישְׁן הָאט ר' מֵאִיר גֶעשִׁיקְט זַיינֶע גֶעזוּנְטֶע פֶערְד צוּ פַארְן קַיין מֶעזֶעבִּיזְשׁ, וָואס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען וַוייט, כְּדֵי צוּ בְּרֶענְגֶען דֶעם צַדִּיק צוּ דִי סְעוּדָה. וֶוען דֶער וָואגְן אִיז אָנְגֶעקוּמֶען קַיין מֶעזֶעבִּיזְשׁ, אִיז דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב שׁוֹין גֶעשְׁטַאנֶען גְרֵייט אוֹיפְצוּשְׁטֵייגְן; עֶר הָאט זֵיי אָפְּגֶעוַוארְט, וואוּסֶענְדִיג אַז זֵיי וֶועלְן קוּמֶען.

דִי פֶערְד זֶענֶען פְלִינְק גֶעלָאפְן אִיבֶּער דִי גַאסְן, אוּן נָאךְ אַ קוּרְצֶע וַויילֶע זֶענֶען זֵיי אָנְגֶעקוּמֶען צוּם זַאל. וִוי נָאר דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען, אִיז ר' מֵאִיר בְּלַאס גֶעוָוארְן אוּן עֶס הָאט אוֹיסְגֶעזֶען וִוי עֶר גֵייט חַלֶשְׁ'ן. עֶר הָאט גֶעזֶעצְט דֶעם הֵיילִיגְן צַדִּיק אִינְמִיטְן דֶעם אוֹיבְן-אָן, אוּן דֶערְנָאךְ הָאט עֶר זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט אוּן גֶענוּמֶען דָאס וָוארְט.

עֶר הָאט אוֹיסְפִירְלִיךְ דֶערְצֵיילְט פַארְן גַאנְצְן עוֹלָם וָואס עֶס הָאט פַּאסִירְט מִיט אִים אִין דִי גֶעצֵיילְטֶע מִינוּטְן וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען אִינְדְרוֹיסְן. דִי פַארְזַאמְלְטֶע גֶעסְט הָאבְן אוֹיסְגֶעהֶערְט דִי וואוּנְדֶערְלִיכֶע מַעֲשֶׂה מִיט אַ שְׁטַארְקֶע אִיבֶּערְגֶענוּמֶענְקֵייט. דִי מַעֲשֶׂה הָאט נִישְׁט אוֹיסְגֶעזֶען גְלוֹיבְּלִיךְ, אָבֶער דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז דָארְט גֶעזֶעסְן אַלְס אַ לֶעבֶּעדִיגֶער עֵדוּת. דַאן הָאט זִיךְ ר' מֵאִיר גֶעוָואנְדְן צוּ ר' פֵייטְל אוּן אִים אִיבֶּערְגֶעבֶּעטְן בָּרַבִּים.

ר' פֵייטְל הָאט אִים מוֹחֵל גֶעוֶוען מִיט אַ גַאנְץ הַארְץ. דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ ר' מֵאִיר בַּאדַאנְקְט פַארְן צַדִּיק פַארְן אִים מְלַמֵּד זְכוּת זַיין. ר' מֵאִיר הָאט טַאקֶע גֶעהַאלְטְן וָוארְט, אוּן זִינְט דַאן פְלֶעגְט עֶר אָפְט פָארְן צוּם צַדִּיק אוּן זַיין בַּיי אִים. זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.

מִיר לֶערְנֶען פוּן דִי מַעֲשֶׂה דְרֵיי מוֹרָא'דִיגֶע זַאכְן. צוּם עֶרְשְׁט דִי גְרוֹיסְקֵייט פוּן זָאגְן תְּהִלִּים, אַז דָוִד הַמֶּלֶךְ אַלֵיינְס נֶעמְט זִיךְ אָן פַאר אֵיינֶעם וָואס זָאגְט תְּהִלִּים. אַזוֹי אוֹיךְ לֶערְנֶען מִיר זִיךְ דִי הַארְבְּקֵייט פוּן פַארְשֶׁעמֶען אַ צְוֵוייטְן אִיד.

אוּן צוּם לֶעצְט זֶעעֶן מִיר דִי וִויכְטִיגְקֵייט אוּן טוֹבָה וָואס אַ מֶענְטְשׁ הָאט סַיי אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן סַיי אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט וֶוען עֶר אִיז מְקוּרָב צוּ אַ צַדִּיק. וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט אִין סֵפֶר הַמִּדּוֹת: קִרְבַת הַצַּדִּיקִים טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. זַיין נָאנְט מִיט צַדִּיקִים אִיז גוּט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

מענטשערליך

אִיךְ ווִיל אוֹיךְ זַיין אַ צַדִיק

מַאמֶע", הָאט נַחְמָן דֶערְצֵיילְט מִיט פְרֵייד, "עֶס אִיז גֶעקוּמֶען אַ וָואגְן פוּל מִיט מֶענְטְשְׁן, זֵיי זֶענֶען אַלֶע גֶעגַאנְגֶען צוּ דִי צִיוּן פוּן אוּנְזֶער זֵיידֶע, דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, דָאס מוּז זַיין זַיינֶע הֵיילִיגֶע תַּלְמִידִים, בַּאלְד וֶועלְן זֵיי קוּמֶען עֶפֶּעס עֶסְן אוּן זִיךְ אָפְּרוּעֶן אִין אוּנְזֶער הוֹיז", הָאט זַיין מַאמֶע גֶעעֶנְטְפֶערְט.

מַיין הֵיילִיגֶער עֶלְטֶער זֵיידֶע, דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב, הָאט אַמָאל גֶעווּאוֹינְט אִין דִי הוֹיז, הָאט דֶער קְלֵיינֶער נַחְמָן גֶעטְרַאכְט צוּ זִיךְ, הֶעלְפְנְדִיג זַיין מַאמֶע צוּגְרֵייטְן דִי טִישׁ פַאר דִי חָשׁוּבְ'עֶ גֶעסְט, וֶוען דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן אִיז דֶער הוֹיז אַרִיבֶּער צוּ זַיין טָאכְטֶער אָדְל דִי צַדֵיקוֹת, אוּן דֶערְנָאךְ צוּ אִיר טָאכְטֶער פֵיְגָא דִי צַדֵיקוֹת, וֶועלְכֶע אִיז גֶעוֶוען דֶער קְלֵיינֶער נַחְמָן'ס מַאמֶע.

זֵיי זֶענֶען שׁוֹין דָא, נַחְמָן הָאט שֵׁיין אוֹיפְגֶענוּמֶען דִי חָשׁוּבְ'עֶ גֶעסְט, דֶערְנָאךְ הָאט עֶר זִיךְ אַרָאפְּגֶעזֶעצְט אִין דֶער זַייט, אִין שְׁטִילֶערְהֵייט זִיךְ צוּגֶעהֶערְט צוּ דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי הֵיילִיגֶע צַדִיקִים, דָארְט הָאט דֶער קְלֵיינֶער נַחְמָן דָאס עֶרְשְׁטֶע מָאל גֶעהֶערְט דִי מַעֲשֶׂה פוּן יִשְׂרָאלִיק.

***

"וָואס אִיז גֶעשֶׁען טַאטֶע", הָאט דֶער פִינְף יֶערִיגֶער יִשְׂרָאלִיק גֶעפְרֶעגְט בַּאזָארְגְט, "דוּ זֶעהְסְט אוֹיס זֵייעֶר שְׁוַואךְ". יִשְׂרָאלִיק הָאט גֶעווּאוֹינְט אַלֵיין מִיט זַיין עֶלְטֶערֶע טַאטֶע רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר, וֶוען יִשְׂרָאלִיק אִיז גֶעבּוֹירְן אִיז זַיין טַאטֶע גֶעוֶוען הוּנְדֶערְט יָאר אַלְט, זַיין מַאמֶע שָׂרָה אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען בְּלוֹיז אֵיין טָאג אַלְט.

"קוּם נֶענְטֶער צוּ מִיר יִשְׂרָאלִיק", הָאט זַיין טַאטֶע

גֶעזָאגְט מִיט אַ שְׁוַואכֶע קוֹל, "אִיךְ וִויל דִיר זָאגְן אַ וִויכְטִיגֶע זַאךְ". יִשְׂרָאלִיק הָאט זִיךְ צוּגֶעבּוֹיגְן צוּ זַיין טַאטֶע צוּ בֶּעסֶער הֶערְן.

"יִשְׂרָאלִיק, עֶס אִיז גֶעקוּמֶען מַיין צַייט, אִיךְ גֵיי שׁוֹין נִפְטָר וֶוערְן". "נֵיין טַאטֶע", הָאט יִשְׂרָאלִיק גֶעוֵויינְט, "לָאז מִיךְ נִישְׁט אַלֵיין". "יִשְׂרָאלִיק", הָאט זַיין טַאטֶע אִים בַּארוּאִיגְט, "אִיךְ גֵיי דִיךְ טַאקֶע אִיבֶּערְלָאזְן, אָבֶּער דוּ וֶועסְט נִישְׁט זַיין אַלֵיין. זָאלְסְט אֵייבִּיג גֶעדֶענְקֶען אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אִיבֶּערָאל, עֶר אִיז מִיט דִיר, בַּיי דִיר, אוּן נֶעבְּן דִיר. הָאבּ נִישְׁט מוֹרָא פוּן קֵיינֶעם, אוּן לֶערְן זִיךְ אוֹיס צוּ רֶעדְן צוּ אִים אוֹיף דַיין אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, אוּן אַלֶעס וָואס דוּ דַארְפְסְט זָאלְסְטוּ בֶּעטְן נָאר פוּן אִים, וַוייל עֶס אִיז גָארְנִישְׁט דָא נָאר אֵיין אֵיינְצִיגֶער הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער".

מִיט דִי לִיבְּלִיכֶע וֶוערְטֶער אִיז יִשְׂרָאלִיק'ס טַאטֶע נִפְטָר גֶעוָוארְן.

***

יִשְׂרָאלִיק אִיז גֶעבְּלִיבְּן אַ יָתוֹם אָן אַ טַאטֶע אוּן מַאמֶע, אָבֶּער עֶר הָאט גוּט גֶעדֶענְקְט זַיין טַאטֶע'ס לֶעצְטֶע וֶוערְטֶער, "דוּ בִּיסְט נִישְׁט אַלֵיין, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט דִיר, הָאבּ נִישְׁט מוֹרָא פוּן קֵיינֶעם, אוּן וָואס דוּ דַארְפְסְט זָאלְסְטוּ בֶּעטְן נָאר פוּן אִים." וֶוען יִשְׂרָאלִיק אִיז גֶעוָוארְן הוּנְגֶערִיג, הָאט עֶר גֶעזָאגְט, "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ בִּין זֵייעֶר הוּנְגֶערִיג, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט אַ טַאטֶע אָדֶער מַאמֶע וָואס קֶען מִיר גֶעבְּן צוּ עֶסְן, אָבֶּער אִיךְ וֵוייס אַז דוּ הֶערְסְט מִיךְ אוֹיס, הֶעלְף מִיךְ הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער." יִשְׂרָאלִיק הָאט זַיין שָׁכֵנְ'טֶע אַרוֹיסְגֶעשְׁרִיגְן פוּן פֶענְסְטֶער, "אֶפְשָׁר ווִילְסְטוּ אַבִּיסְל זוּפּ?" "יְיַשֶׁר כֹּחַ," הָאט זִיךְ יִשְׂרָאלִיק בַּאדַאנְקְט, "יְיַשֶׁר כֹּחַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער, דוּ הֶערְסְט וָואס אִיךְ רֶעד צוּ דִיר, אוּן דוּ הֶעלְפְסְט מִיר שְׁטֶענְדִיג." אַזוֹי הָאט יִשְׂרָאלִיק אַלְץ גֶעטוּן, עֶר הָאט פַארְבְּרֶענְגְט זַיין טֶעג אִין וַואלְד, אוּן גֶערֶעדְט צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִין אִידִישׁ, עֶר הָאט אִים אַלֶעס דֶערְצֵיילְט אוּן אִים גֶעדַאנְקְט פַאר אַלֶעס וָואס עֶר הָאט, אוּן אִים גֶעבֶּעטְן אַלֶעס וָואס עֶס הָאט אִים גֶעפֶעלְט.

***

אֵיינְמָאל הָאט יִשְׂרָאלִיק שְׁפַּאצִירְט אִין וַואלְד אוּן גֶעזִינְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. "וָואס טוּסְטוּ דָא יוּנְגֶעלֶע אַלֵיין וַוייל אוּן צוּ וֶועם רֶעדְסְטוּ?" יִשְׂרָאלִיק דְרֵייט זִיךְ אוֹיס אוּן זֶעהְט אַ אִיד שְׁטֵייט נֶעבְּן אִים. יִשְׂרָאלִיק הָאט נִישְׁט גֶעוואוּסְט אַז דֶער יֵצֶר הָרָע הָאט זִיךְ פַארְשְׁטֶעלְט אוּן אִיז אִים גֶעקוּמֶען שְׁטֶערְן פוּן רֶעדְן צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער. "אִיךְ בִּין נִישְׁט אַלֵיין," הָאט יִשְׂרָאלִיק גֶענְטְפֶערְט, "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא מִיט מִיר אוּן אִיךְ רֶעד צוּ אִים." דֶער יֵצֶר הָרָע הָאט פְּרוּבִּירְט צוּ אִיבֶּערְצֵייגְן יִשְׂרָאלִיק מֶער נִישְׁט

צוּ רֶעדְן צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז זֵייעֶר הוֹיךְ! מֶען קֶען נִישְׁט סְתַּם אַזוֹי רֶעדְן צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער! דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז וַוייט וַוייט אוֹיבְן אִין הִימְל.

דֶער מֶענְטְשׁ הָאט וַוייטֶער גֶערֶעדְט צוּ יִשְׂרָאלִיק אַנְטְקֶעגְן דִי אֱמוּנָה. יִשְׂרָאלִיק הָאט גְלַייךְ פַארְשְׁטַאנֶען אַז דֶער מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט עֶרְלִיךְ, עֶר הָאט גֶעכַאפְּט אַ צְוַוייג אוּן אִים אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁלָאגְן, פְּלוּצְלִינְג אִיז דֶער מֶענְטְשׁ פַארְשְׁוואוּנְדְן גֶעוָוארְן, יֶעצְט הָאט יִשְׂרָאלִיק פַארְשְׁטַאנֶען אַז דָאס אִיז גֶעוֶוען דִי יֵצֶר הָרָע וָואס הָאט נִישְׁט לִיבּ וֶוען אַ אִיד רֶעדְט צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, וַוייל דוּרְךְ רֶעדְן צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶוערְט מֶען אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק.

***

יִשְׂרָאלִיק הָאט זִיךְ יֶעצְט נָאךְ מֶער גֶעשְׁטַארְקְט מִיט זַיין אֱמוּנָה אִין דֶעם הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער, אוּן נָאךְ מֶער גֶערֶעדְט צוּ אִים. אַזוֹי אִיז עֶר אוֹיסְגֶעוַואקְסְן, דֶער גְרוֹיסֶער צַדִיק, דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב,
זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.

וֶוען דֶער קְלֵיינֶער נַחְמָן הָאט גֶעהֶערְט דִי מַעֲשֶׂה, הָאט עֶר גֶעטְרַאכְט צוּ זִיךְ, גֶעוַואלְד! אִיךְ וִויל אוֹיךְ זַיין אַ צַדִיק! אֶפְשָׁר אַז אִיךְ וֶועל טוּן וָואס דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב הָאט גֶעטוּן, אִיךְ וֶועל אוֹיךְ אָנְהֵייבְּן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועל אִיךְ אוֹיךְ וֶוערְן אַ צַדִיק? פוּן יֶענֶעם טָאג הָאט נַחְמָן שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיף אִידִישׁ, אַזוֹי וִוי מֶען רֶעדְט צוּ אַ חַבֶר. עֶר הָאט אוֹיפְגֶעזוּכְט אַ שְׁטִילֶע פְּלַאץ וִוי מֶענְטְשְׁן זֶעעֶן נִישְׁט. עֶר פְלֶעגְט גֵיין אִין דִי צִימֶער וִוי עֶס לִיגְט דִי הֵיי. עֶר הָאט אַלֶעס דֶערְצֵיילְט פַארְן הֵיילִיגְן בַּאשֶׁעפֶער, אוּן גֶעבֶּעטְן אַז עֶר וִויל זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק.

פִיל מָאל הָאט דֶער קְלֵיינֶער נַחְמָן גֶעשְׁפִּירְט אַז קֵיינֶער הֶערְט אִים נִישְׁט אוֹיס, אָבֶּער עֶר הָאט זִיךְ גֶעשְׁטַארְקְט אוּן וַוייטֶער גֶערֶעדְט צוּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער.

אוֹיךְ פְלֶעגְט עֶר גֵיין צוּ דִי צִיוּן פוּן דֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אוּן דָארְט הָאט עֶר גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ וִויל זַיין אַ צַדִיק, אִיךְ וִויל זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

***

מִיט דִי עֵצָה פוּן רֶעדְן צוּ דִי אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיף דִי אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, אִיז עֶר אוֹיסְגֶעוַואקְסְן דֶער גְרוֹיסֶער צַדִיק, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי, רַבֵּינוּ נַחְמָן פוּן בְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ. אוּן וֶוער עֶס וֶועט טוּן דִי עֵצָה פוּן דִי הֵיילִיגֶע צַדִיקִים, עֶר וֶועט גֵיין אוֹיף אַ פְּלַאץ וִוי קֵיינֶער זֶעט נִישְׁט, אוּן עֶר וֶועט רֶעדְן צוּ דִי הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אוֹיף זַיין אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, אוּן נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן, אֲפִילוּ עֶר שְׁפִּירְט אַז קֵיינֶער הֶערְט אִים נִישְׁט אוֹיס, וֶועט אוֹיךְ אוֹיסְוַואקְסְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק אוּן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

טרעף די חילוקים

טרעף 10 חילוקים צווישן די צוויי בילדער

בית מדרש היכל הקודש וויליאמסבורג - ערב שבועות תשע"ג

טרעפליך

טרעף די
פאלגענדע
בילדער

**לאמיר זיך זעצן עסן די
פיינע מילכיגע סעודה**

בס״ד
שבועות

קליין און שיין

בית פיגא ערשטע קלאס – בארג סיני

משפחת פינטער

הערשי יאקאבאוויטש

יואליש שמן

יוטי שרי שטיינבערג – בארג סיני

יוסי ראטה

יושע היימליך

סילקי ראטענבערג

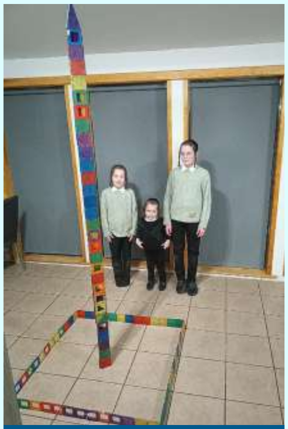

משפחת היילפרין

מרים גליקמאן און רחי זינגער

סילקי ראטענבערג

נחמן שמעון און דוד פריעדמאן

פיגא גאנצפריעד

פייגא פרידריך

פייגי לאנדא און שרי אינדיג

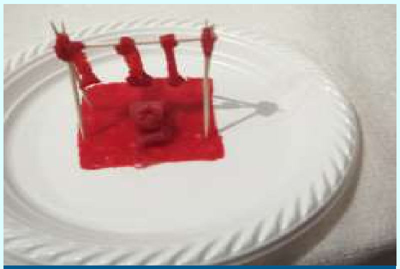

שרי פריינד

שרי שטיינבערג - לוחות

יואלי בירנבוים

לאה ברוין

שרי פריינד

רחל פעסיל גאנצפריד

משפחת יאקאבאוויטש - ווילעדזש

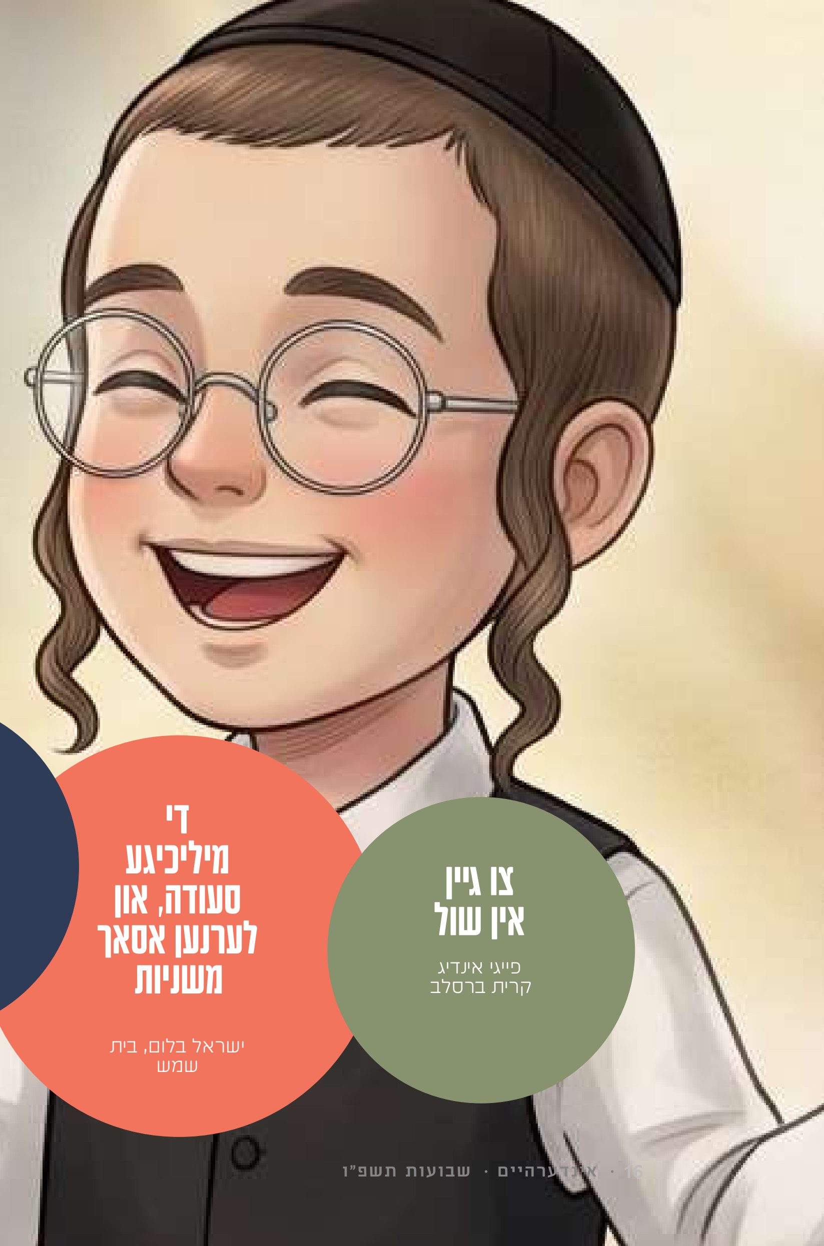

שבועות גערעדט

קינדער היים

וואס איז דיין בעסטע זאך פון יום טוב שבועות?

די מילכיגע סעודה און בלומען
שרי אינדיג, קרית ברסלב

די מצוות
מרדכי בנציון לעווי, מאנסי

מילכיגע אייסקרים
נחמן נתן טייטלבוים, קרית ברסלב

בלומען
פייגי עקשטיין, קרית ברסלב

לערנען א גאנצע נאכט
וואלווי און משה מינצבערג, בית שמש

טשיס באלס מיט טשאקאלאד
יחזקאל הײלפרין, קרית ברסלב

באביס טשיס קעיק
אלי שעכטער, לאנדאן

די מצוות
מרדכי בנציון לעווי, מאנסי

טשיז קעיק
אליעזר שלמה און נחמן נתן שניצלער, יחזקאל וועבערמאן, משה שמעון פעלבערבוים

די מיליכיגע סעודה, און לערנען אסאך משניות
ישראל בלום, בית שמש

צו גיין אין שול
פייגי אינדיג קרית ברסלב

די מילכיגע סעודה
אהרלע מינצבערג, בית שמש

אויסזאגן גאנץ תהילים
מרדכי הורוויץ, לאנדאן

די פליישיגע סעודה
לאה שטרויס, קרית ברסלב

מיין באבע קומט צו אונזערע הויז אויף יום טוב
גיטי ראטה, קרית ברסלב

אויפזיין שבועות בייאכט
אהרן און הערש מײלער קאהן, קרית ברסלב

תיקון ליל שבועות, און מאכן א סיום
יצחק און משולם פייש אינדיג, מאנטריאל

מאנגאו בלומען
שלמה סאלז קרית ברסלב

... די ...
... קרית

תיקון ליל שבועות
אברהם שלמה מיטלמאן, מאנסי

די מילכיגע סעודה
אליעזר שלמה טייטלבוים, קרית יואל

זיין ביים ראש ישיבה שליטא אין שטעטל
סאבי טייטלבוים, קרית יואל

טשיז קעיק
שלום עזריאל קליין, מאנטריאל

צו פארן קיין אמעריקע צו באבעס הויז
רחי שעכטער, לאנדאן

אקדמות
שלום יצחק זיאט קרית יואל

מילכיגע דאונטס
סענדי שווארץ קרית ברסלב

די בלומען אויפן ארון קודש און בלעמער
שמעון דאנציגער, קרית טאהש

אדמות און די מילכיגע סעודה
שלום יוסף אביש, קרית יואל

די מילכיגע סעודה
שמעון זינגער

טשיז קעיק
סימי לאנדא, וויליאמסבורג

עולה רגל זיין אין בית המקדש בקרוב
שלמה זלמן אביש, קרית יואל

די מילכיגע סעודה
נתנאל אביש קרית יואל

די מילכיגע סעודה
נתנאל אביש, קרית יואל

די טשיז קעיק
יוסי פריעד, מאנסי

די הייליגע תורה
אלי זיאט, קרית יואל

בלומען
חני סראלאוויטש, קרית ברסלב

מען הענגט אויף די בלומען און די מילכיגע סעודה
ישראל שלום קויפמאן קרית יואל

די מילכיגע קידוש אין שול
יוסף פארקאש קרית יואל

בארג סיני קעיק
מרים און רחי קליין, בארא פארק

טשיז קעיק וואו רינט טשאקאלאד
אהרן הכהן קאהן

די מילכיגע סעודה
יושע הײמליך, קרית ברסלב

די מילכיגע סעודה
לאה סראלאוויטש, קרית ברסלב

די טשיז קעיק
חיים ברוין מאנסי

די מילכיגע סעודה
אלי ברוין, מאנסי

די בלומען
צפורי בירנבוים, קרית ברסלב

טשיז קעיק
שרי אינדיג, קרית ברסלב

די שיינע בלומען
מאטי סורקוס, מאנסי

דער אייבערשטער האט אונז אויסגעוועלט און געגעבן די תורה
יצחק הורוויץ, לאנדאן

שרייב טישל

טרעף די וועג

טרעף די וועג צו **מקבל זיין די תורה פונדאסניי!**

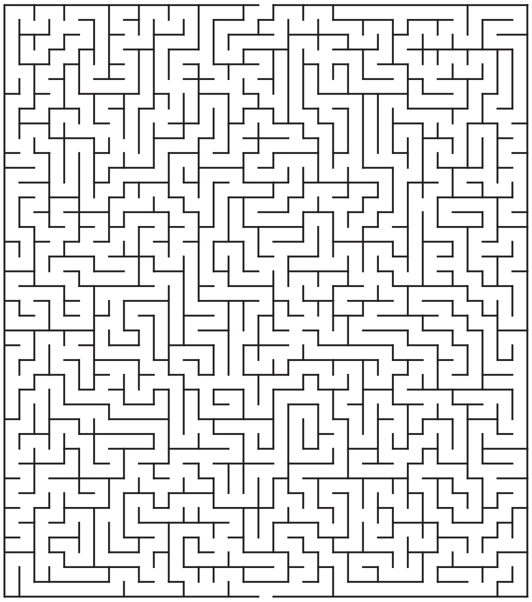

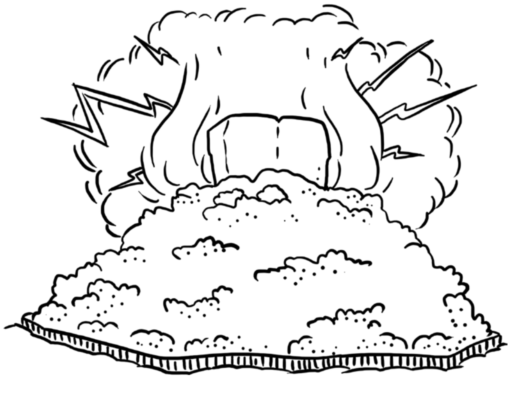

טרעף די ווערטער

פ	מ	י	ט	ג	ז	א	ל	א	ב
ו	נ	ג	צ	כ	ר	ב	ס	ס	ט
נ	ח	ט	נ	א	כ	ע	צ	כ	נ
ד	ר	נ	ז	ל	כ	ס	ס	י	י
א	ק	ה	כ	ש	א	כ	מ	ע	נ
ס	צ	ו	ס	ז	מ	מ	ב	נ	ר
נ	ת	ד	ל	ס	נ	ח	ו	ד	ח
י	א	א	ו	ב	ה	א	ה	ס	צ
י	ז	ק	כ	נ	ר	י	א	ר	ה
ו	מ	א	ו	ע	ד	ש	ר	ד	פ
ג	ו	ת	ס	מ	ת	ה	כ	ו	ז
ו	ח	ע	ג	ק	ט	ו	י	ד	ו
ב	ר	ר	ר	כ	ל	כ	ר	ז	נ
ג	כ	ז	י	ט	ו	צ	ל	ה	ע
ל	ל	ט	י	ל	ק	ג	נ	ס	ג
ר	ב	ע	כ	י	כ	ש	י	ק	י
ט	ק	א	ש	ח	נ	ו	י	ד	י
מ	מ	ז	ת	ג	ר	ז	ז	נ	ט
פ	ת	מ	ס	ג	ע	כ	ה	פ	ג

עס קומט א גרויסע חתונה די וואך, די שמחה ווערט גרעסער און גרעסער, מען גייט זוכה זיין צו מקבל זיין די תורה פונדאסניי.

(עצתו אמונה נשא תשפ"ב)

דעם רבינ'ס חדר

א שיחה אין א בילד

וועלכע שיחה פון רבי'ן דערמאנט דיך די בילד?

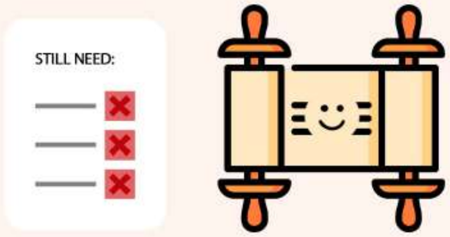

ענטפער פון פאריגע וואך:

ברסלב'ע חידות

דער רבי האט געזאגט: די ניגון פון אקדמות

א. העלפט אינזין האבן די ווערטער
ב. מאכט בענקען צום אייבערשטן
ג. איז מורא'דיג מוזיקאליש
ד. האט מען געזינגען אין בית המקדש

ענטפער פון פאריגע וואך:

חז"ל זאגן: ווען א מענטש איז מקבל אויף זיך דעם עול תורה זאגט דער אייבערשטער: רעכן איך כאילו דער מענטש האט קיינמאל נישט געזינדיגט

געב א שמייכל

וועלכע זאך האט זעקס פיס, צוויי הענט, א בארד און א ויידל?

[illegible]

געברענגט צו אייך דורך: הרב אלחנן חיים רוטה שליט"א - גבאי צדקה פאר משפחות אין נויט

א שטיקעלע ספר המדות

אֱמוּנָה – חלק ראשון

ג. עַל יְדֵי אַחְדוּת שֶׁיִּהְיֶה בְּיִשְׂרָאֵל, יָבוֹא מָשִׁיחַ.

דוּרְךְ דִי אַחְדוּת וָואס וֶועט זַיין צְווִישְׁן אִידְן, וֶועט מָשִׁיחַ קוּמֶען.

דא האט איר
א שיינע קארטל

די פילע הפצה קארטלעך
וואס וועט ברענגן נאך א איד
נענטער צום אייבערשטן,
ספעציעל יעצט זומער ווען די
קארטלעך זענען גאר
פאפולער.

*sruliHeskel

צו באקומען ביי קרן הדפסה 104# 718-387-2691 אדער אין ביהמ"ד האשקי ביי די הפצה לאקער

קרן הדפסה
היכל הקודש ברסלב
להדפסת והפצת ספרי רבינו ז"ל ותלמידיו הקדושים בעולם

פאר סיי וועלכע הערות ביטע רופט אריין קרן הדפסה